

# Hudobná výchova

|                  |   |
|------------------|---|
| Názov ŠkVP       | iŠkVP   |
| Názov ŠVP        | Inovovaný štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike |
| Stupeň vzdelania | ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie                                     |
| Dĺžka štúdia     | 5 rokov   |
| Forma štúdia     | denná   |
| Vyučovací jazyk  | Slovenský jazyk   |

## 1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní sprostredkovaní hudby novým generáciám. Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov. Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami:

- hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti
- cieľ a hudobné činnosti
- metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia.

Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita a komplexný rozvoj osobnosti a všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným a rozširuje sa o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

Hudobno-dramatické činnosti chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky, na báze zážitkového učenia. Pri týchto činnostiach žiaci využívajú skúsenosti, vedomosti, zručnosti z iných vyučovacích predmetov. Ide o zážitky z hudby, o participáciu na jej vzniku pri dramatickej hre.

## 2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom hudobnej výchovy je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele: žiaci -

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,

- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie.
- Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:
- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť, na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa cez umenie.

Sekundárne ciele:

- nadobudnú kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

### 3. Výchovné a vzdelávacie stratégie vychádzajú z nasledovných kompetencií:

#### I. Kognitívne kompetencie a funkčné kompetencie

- používať informácie – dokáže preskúmať rôzne druhy prameňov a vie ich využívať, nachádza súvislosti medzi predchádzajúcimi a novými informačnými zdrojmi
- riešiť problémy – uplatňuje základné myšlienkové operácie, formuluje možné riešenia, uplatňuje fantáziu, predstavivosť, vytvára asociácie
- rozvíjať kritické myslenie – dokáže vyjadriť svoj názor, o svojom hľadisku je schopný diskutovať
- využívať kreativitu – vyjadruje svoje myšlienky rôznymi spôsobmi, je schopný začať riešiť rôzne projekty, skúša nové nápady/idey, vyberá nové stratégie a techniky
- učiť sa učiť – motivuje sa pre ďalšie učenie, hodnotí získané informácie, spracováva ich, zaraďuje do kontextu a využíva vo svojom učení a živote, dopĺňa si vedomosti a rozvíja zručnosti
- osvojiť si efektívne pracovné metódy – dokáže pri práci použiť vhodné/primerané zdroje (ľudí, materiál,...), používa predstavivosť
- používať informačno-komunikačné technológie – vie vyhľadávať a získavať rôzne druhy informácií a poznatkov z rôznych zdrojov
- čítať s porozumením – dokáže vyhľadávať a nachádzať zmysel slova alebo výrazu nevyhnutného pre pochopenie

#### II. osobnostné kompetencie

- vytvárať vlastnú identitu a uvedomovať si ju – rozširuje svoje kultúrne horizonty diskusiou, nachádza si svoje miesto v spoločnosti iných ľudí, je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- byť zvedavý – mať chuť poznávať – má záujem o poznávanie seba, ostatných ľudí, reality, v ktorej žije a spoločnosti, zaujíma sa o rôzne problémy, o nové veci, kladie otázky a zisťuje odpovede
- prejavovať a zvládať emócie – dokáže spontánne vyjadrovať emócie, dokáže zladiť spontánnosť so spoločensky primeraným vyjadrovaním emócií (normy, tradície, miesto, čas, ľudia,...)

#### III. sociálne kompetencie

- spolupracovať s druhými – efektívne využíva skupinovú prácu, oceňuje schopnosti druhých ľudí, čerpá poučenie z toho, čo si druhí myslia, hovoria a robia, aktívne participuje na triednych a školských aktivitách, plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými
- budovať vzťahy s druhými – je schopný spolupracovať na spoločnej úlohe, činnosti,



### *III. A Komunikačné kompetencie*

- optimálne komunikovať - aktívne a so záujmom počúva
- neverbálne sa vyjadrovať a chápať neverbálnu komunikáciu – vnímať dôležitosť neverbálneho spôsobu komunikácie
- aktívne počúvať – vníma obsah hovoreného a prejavuje záujem

### *III.B Občianske kompetencie*

- prijíma a rozvíja etické, kultúrne a duchovné hodnoty
- rešpektuje ľudské práva

### *III.C Kultúrne kompetencie*

- uvedomuje si svoju kultúrnu identitu
- chápe dôležitosť kultúrneho vyjadrovania sa
- vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť / kroje, výšivky, ornamenty.../
- pozná rozdiely medzi folklórom a súčasnou hudobnou produkciou
- uvedomuje si korene, tradíciu a historický vývoj hudobnej kultúry
- rešpektuje individuálny hudobný vkus
- pri referovaní svojich hudobných záujmov sa správa slušne a kultivovane
- všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník
- iné kultúry a ich umenie považuje za rovnocenné a inšpirujúce
- je tolerantný a empatický

## **4. Stratégie vyučovania**

- určuje metódy a formy práce, ktoré budú motivovať a usmerňovať žiakov na vyučovaní a pri učení. Budeme používať predovšetkým tieto formy a metódy:

- Brainstorming,
- heuristické metódy,
- využívanie IKT vo vyučovaní,
- problémové a projektové vyučovanie,
- zážitkové metódy vyučovania,
- samostatný hudobný prejav,
- samo vzdelávanie a seba hodnotenie
- verbalizovanie svojho názoru, hudobného zážitku, predstavy

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov:

- skupinové, diferencovane vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy,
- kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rol;
- špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadene objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda,
- improvizácia

## 5. Hodnotenie

– ťažiskovou formou hodnotenia je slovné hodnotenie výkonu a vedomostí žiaka na základe pozorovania

- obsah hodnotenia vyplýva z požiadaviek na výkonový štandard z predmetu hudobná výchova

– v rámci hodnotenia vo väčšej miere uplatňovať sebahodnotenie žiakov

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ najmä týmito **metódami, formami a prostriedkami**:

- sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a nadania,
- sústavným pozorovaním hudobných prejavov žiaka a jeho pozornosti na vyučovaní, úroveň hudobných činností sledujeme v skupinách
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka vrátane aplikovania osobných a sociálnych kompetencií pri činnosti a jeho prosociálneho správania, hodnotením reakcie žiaka na hudbu slovom, pohybom, prípadne výtvarným prejavom,
- ústnym preverovaním úrovne vedomostí o hudbe hlavne pri hudobných činnostiach

|                             |           |
|-----------------------------|-----------|
| <b>Ročník</b>               | piaty     |
| <b>Časový rozsah výučby</b> |           |
| <i>iŠVP</i>                 | 1h/týždeň |
| <i>iŠkVP</i>                | 0h/týždeň |

## 6. Učebné zdroje

- učebnica hudobnej výchovy :

LANGSTEINOVÁ- FELIX : Hudobná výchova pre 5.ročník základných škôl

- internetové stránky zamerané na hudbu

- CD- hudobné ukážky

## 7. Obsah vzdelávania

| <b>Tematický celok</b>                                  | <b>Téma</b>   | <b>Obsahový štandard</b>   | <b>Výkonový štandard</b>  |
|---|---|--|---|
| <b>Ako sa nám prihovára hudba /od. /</b><br><b>11 h</b> | <b>Výrazové prostriedky hudby</b><br>Rythmus<br>Melódia<br>Dynamika<br>Tempo a agogika<br>Harmónia<br>Inštrumentácia<br>Podoby hudobnej | Hlasové činnosti<br>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom pomocné rytmické a intonačné prostriedky<br>cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové cvičenia, artikulačné cvičenia, | hovoríť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra<br><br>hlasom improvizovať a komponovať<br>: melodizovať krátke texty, otextovať |

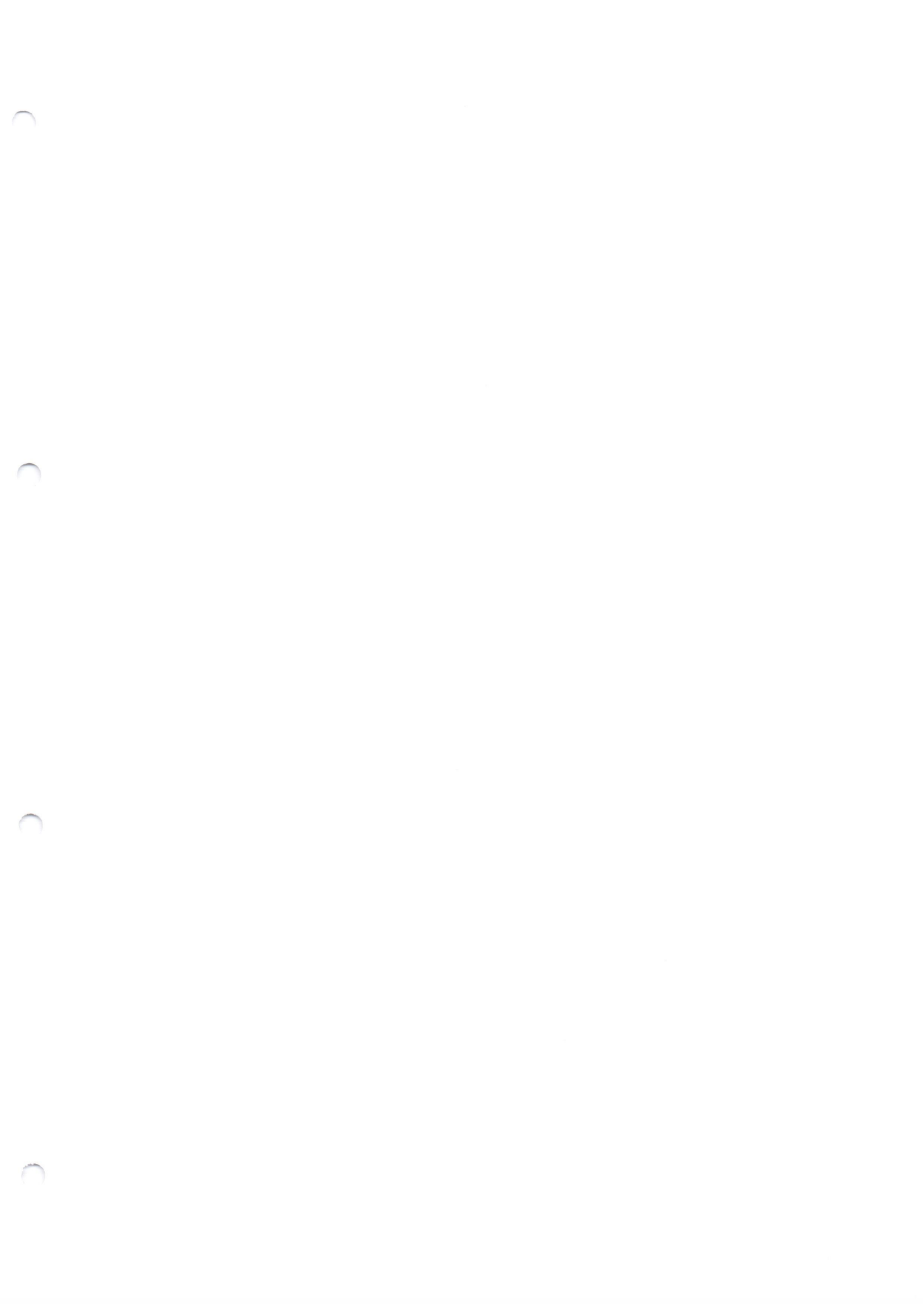


|   |  |   |   |
|---|--|---|---|
| <p><b>Prostredníctvom hudby poznávame svoju hud. kultúru i kultúru iných národov</b></p> <p><b>11 h</b></p> | <p>skladby</p> <p>Hymna Európskej únie<br/>Slovenská republika<br/>Hymna SR<br/>Slov. ľud. piesne-vojenské, regrútske<br/>Lúbostné<br/>Tanečné<br/>Slovenskí hudob. skladatelia<br/>Slovenská populárna hudba<br/>Rómske a rusínske piesne<br/>Česká republika<br/>Folklórne</p> | <p>hlasové cvičenia metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie<br/>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu, grafická notácia, tónové okruhy napr. s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f<br/>-m-r-d; ai.; rytmické slabiky ( tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti -ri-ti-ri; ai.)<br/>Inštrumentálne činnosťelementárne hudobné nástroje a zdroje zvuku, ktoré sú k dispozícii:<br/>a) ľudské telo (tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie)<br/>b) okolité predmety a prírodné materiály vydávajúce zvuk<br/>c) vlastnoručne zhotovené nástroje<br/>d) Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkálka/rumba gule, marakas, ozvučné drievka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/guiro<br/>e) Orffove nástroje melodické (zvonkohra,</p> | <p>krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám</p> <p>intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónu v obmedzených tónových okruhoch</p> <p>rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,</p> <p>technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch</p> <p>reprodukovať a produkovať hudbu na nástrojoch</p> <p>vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich,</p> <p>počúvať sústredene a pozorne, vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky,</p> <p>poznať riziká poškodenia sluchu, vedome počúvať ticho,</p> <p>z okolitých zvukov komponovať zmyslu plné celky,</p> <p>rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby,</p> <p>aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby</p> <p>verbalizovať atmosféru (charakter) hudby</p> <p>vyjadriť hudbu pohybom</p> |
|---|--|---|---|

|   |  |  |   |
|---|--|--|---|
| <p><b>Hudba spojená s inými druhmi umenia</b></p> <p><b>11h</b></p> | <p>umenie<br/>Poľská republika<br/>Maďarská republika</p> <p>Rozprávková opera<br/>Opereta a muzikál<br/>Balet – príbeh bez slov</p> | <p>xylofón,<br/>metalofón,<br/>zobcová flauta)</p> <p>f)<br/>slovenské ľudové nástroje (napr. pišťalka, pišťalka dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal, ozembuch)</p> <p>g)<br/>dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo) držanie nástrojov, tvorba tónu skladby iných autorov<br/>vlastná elementárna improvizácia a elementárna kompozícia:</p> <p>a)<br/>inštrumentálny sprievod k piesni na princípe burdonu</p> <p>b)<br/>ostinata, základných harmonických funkcií</p> <p>c) predohra, medzihra, dohra k piesni</p> <p>b) zvukomalebná a scénická hudba<br/>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových</p> | <p>identifikovať základné estetické kategórie v hudbe</p> <p>pohybovo improvizovať</p> <p>syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku,</p> <p>nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, kostýmy, rekvizity,</p> <p>koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom</p> <p>Žiak sa vie orientovať v znejúcej hudbe, vie vnímať hudobno-výrazové prostriedky.</p> |
|---|--|--|---|



|  |  |  |
|--|--|--|
|  | <p>skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby<br/>zvuky, šumy, ruchy, hluky<br/>, tóny, súzvuky okolitého<br/>sveta vyjadrovacie<br/>prostriedky hudby: pulz,<br/>metrum, rytmus, tempo<br/>melódia, harmónia,<br/>agogika, dynamika, farba,<br/>hudobná forma<br/>skladby slovenských a<br/>zahraničných hudobných<br/>skladateľov<br/>hudba krásna, vznešená,<br/>smutná, veselá a<br/>ďalšie estetické<br/>kategórie<br/>blízke životnej skúsenosti<br/>žiakov<br/>Hudobno-pohybové<br/>činnosti<br/>kultivovaný pohyb,<br/>držanie tela, rytmicky<br/>korektné pohyby,<br/>pohyby vyjadrujúce<br/>emocionálno-výrazové<br/>charakteristiky hudby<br/>improvizácia<br/>pohybová spontánnosť,<br/>uvoľnenosť<br/>Hudobno-dramatické<br/>činnosti<br/>Hudobno-dramatické<br/>činnosti, tvorivá<br/>dramatika<br/>materiál s dramatickým<br/>potenciálom: hudobno-<br/>pohybové hry, básne,<br/>príbehy, piesne,<br/>inštrumentálne skladby,<br/>herecké etudy, krátke<br/>sekvencie, dialógy a<br/>scény rôzne dramatické<br/>žánre, napr. divadlo s<br/>hercom, bábkové<br/>divadlo, tieňové<br/>divadlo, divadlo v<br/>maskách návšteva<br/>hudobného divadla</p> | <p>Dokáže charakterizovať<br/>a verbalizovať počúvanú hudbu.<br/>Spieva podľa svojich dispozícií<br/>intonačne čisto a rytmicky presne.<br/>Dodržiava základy spevákovej<br/>hygieny.<br/>Vie reagovať pohybom na znejúcu<br/>hudbu, rytmizuje.<br/>Vie deklamovať riekanku.<br/>Je schopný reagovať telom na hudbu,<br/>vytvoriť jednoduchý rytmický<br/>sprievod.<br/>Žiak rozumie funkcii rytmu, vie<br/>vhodne použiť rytmické motívy.<br/>Uvedomuje si funkciu melodických<br/>línii.<br/>Pozná a vie použiť pri speve<br/>základné dynamické znamienka.<br/>Dokáže verbalizovať svoj hudobný<br/>zážitok.<br/>Vie rozlíšiť rôzne druhy tempa.<br/>Rozlišuje dur a mol harmóniu, chápe<br/>jej vplyv na charakter hud.skladby.<br/>Dokáže sluchom analyzovať zvuky,<br/>hud.nástroje, hlasy.Dokáže určiť<br/>hud.nástroj. Pozná rozdelenie<br/>nástrojov symfonického orchestra.<br/>Vie sa orientovať vo výrazových<br/>prostriedkoch hudby, vie ich určiť,<br/>analyzovať a verbalizovať.<br/>Pozná princíp gradácie v skladbe.</p> |
|--|--|--|





|                      |           |
|----------------------|-----------|
| Ročník               | šiesty    |
| Časový rozsah výučby |           |
| iŠVP                 | 1h/týždeň |
| iŠkVP                | 0h/týždeň |

## 5. Učebné zdroje

- učebnice hudobnej výchovy :  
LANGSTEINOVÁ- FELIX : Učebnica HV pre 6.ročník ZŠ
- internetové stránky zamerané na hudbu
- CD- hudobné ukážky

## 6. Hodnotenie

primerane veku:

### a) priebeh vytvárania postojov:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov,

### b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky
- orientácia v grafickom zázname jednoglasnej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobnodramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia,

### c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej náuky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie,
- poznanie mien najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela, vedieť ich zaradiť do štýlových období

## 7. Obsah vzdelávania

| Tematický celok                        | Téma  | Obsahový štandard   | Výkonový štandard  |
|--|---|---|--|
| Ako sa nám prihovára hudba<br><br>20 h | Výrazové prostriedky hudby<br>Rytmus<br>Melódia<br>Dynamika<br>Tempo<br>a agogika | Hlasové činnosti<br>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom<br>metódy na rozvoj | hovoríť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra |

|  |  |  |
|--|--|--|
| <p>Harmónia<br/>Inštrumentácia<br/>Podoby<br/>hudobnej<br/>skladby</p> | <p>sluchovo<br/>-<br/>intonačných schopností<br/>obrázky, grafický i<br/>notový záznam piesne</p> <p><b>Inštrumentálne činnosti</b><br/>elementárne hudobné<br/>nástroje hra na jednom<br/>klasickom hudobnom nástroji<br/>(zobcová flauta,<br/>keyboard, klavír, gitara a<br/>pod.)<br/>-<br/>začiatočnicka úroveň<br/>jednočiarková oktáva,<br/>motívy, jednoduché piesne<br/>jednoduché modely<br/>idiofónov, membranofónov,<br/>chordofónov, aerofónov a<br/>mirlitónov z prírodných i<br/>odpadových materiálov, na<br/>ktorých možno demonštrovať<br/>konštrukčné princípy<br/>nástrojov i princípy vzniku<br/>zvuku v jednotlivých<br/>nástrojových skupinách</p> <p><b>Aktívne počúvanie hudby</b><br/>skladby slovenských a<br/>zahraničných hudobných<br/>skladateľov skladby<br/>svetových a slovenských<br/>skladateľov<br/>-<br/>reprezentantov jednotlivých<br/>štýlových období dejín hudby<br/>podľa voľného výberu<br/>učiteľa (bez chronologickej<br/>súvislosti)<br/>skladby aspoň z dvoch<br/>rozlíchných<br/>štýlových období dejín hudby<br/>tempo, dynamika, kantiléna,<br/>harmónia, kontrast,<br/>opakovanie dielov formy<br/>napr. sláčikové kvarteto,</p> | <p>tvorivo pracovať s hlasom - textom,<br/>rečou, zvukmi</p> <p>hlasom realizovať rytmické a melodické<br/>modely</p> <p>spievať piesne spamäti, ale i s<br/>podpornými pamäťovými<br/>prostriedkami (gestá tzv. „<br/>ukazovačky“, obrázky, grafická<br/>notácia, klasická notácia</p> <p>správne používať elementárne hudobné<br/>nástroje so správnym použitím hracieho<br/>aparátu s dôrazom na kvalitu tónu,<br/>hrať na klasickom melodickom alebo<br/>harmonickom hudobnom nástroji<br/>na nástroji zahrať tóny notového zápisu</p> <p>vlastnoručne zhotoviť elementárny<br/>nástroj a hrať na ňom</p> <p>aktívne počúvať hudbu, rozpoznať<br/>emocionálno-výrazový potenciál hudby</p> <p>pri počúvaní hudby spoznať<br/>charakteristické prvky konkrétneho<br/>štýlového obdobia dejín hudby</p> <p>podľa počutia skladby slovne vyjadriť<br/>odlišnosti dvoch štýlových období dejín<br/>hudby</p> <p>verbalizovať atmosféru hudby</p> <p>hudbu vyjadriť pohybom</p> <p>identifikovať, pomenovať a<br/>charakterizovať hudobno-vyjadrovacie<br/>prostriedky a základné formotvorné prvky<br/>podľa počutia</p> |
|--|--|--|



|   |  |   |   |
|---|--|---|---|
| <p><b>Prostredníctvom hudby poznávame svoju hud. kultúru i kultúru iných národov</b></p> <p><b>13 h</b></p> | <p>Hymna Európskej únie<br/>Slovenská republika<br/>Hymna SR<br/>Slov. ľud. piesň e-vojenskej, regrútske<br/>Lúboštné<br/>Tanečné Slovenské hudob. skladateľia<br/>Slovenská</p> | <p>dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe<br/>vybrané skladby významných skladateľov s ukázkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom<br/>zoznam vypočítaných skladieb v triede napr. na nástenke</p> <p><b>Hudobno-pohybové činnosti</b><br/>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby<br/>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku<br/>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p><b>Hudobno-dramatické činnosti</b><br/>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p> <p>sveta vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo<br/>melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma<br/>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov<br/>hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov<br/>Hudobno-pohybové činnosti</p> | <p>rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe,</p> <p>poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín</p> <p>pohybom reagovať na počutú hudbu,</p> <p>zapamätať si jednoduché choreografie</p> <p>pohybovo improvizovať</p> <p>realizovať hudobno-dramatické činnosti</p> <p>realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci</p> <p>aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby</p> <p>verbalizovať atmosféru (charakter) hudby</p> <p>vyjadriť hudbu pohybom</p> <p>identifikovať základné estetické kategórie v hudbe</p> <p>pohybovo improvizovať</p> <p>syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického</p> |
|---|--|---|---|

|   |   |  |   |
|---|---|--|---|
| <p><b>Hudba spojená s inými druhmi umenia</b></p> | <p>populárna hudba<br/>Rómske a rusínske piesne<br/>Česká republika<br/>Folklórne umenie<br/>Poľská republika<br/>Maďarská republika</p> <p>Rozprávková opera<br/>Opereta a muzikál<br/>Balet – príbeh bez slov</p> | <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby<br/>improvizácia<br/>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť<br/>Hudobno-dramatické činnosti<br/>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatická materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách<br/>návšteva hudobného divadla,<br/>opery, operety, muzikálu a pod. ,alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p> | <p>celku,<br/>nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť ,alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, kostýmy, rekvizity,<br/><br/>koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom</p> <p>Žiak sa vie orientovať v znejúcej hudbe, vie vnímať hudobno-výrazové prostriedky.<br/>Dokáže charakterizovať a verbalizovať počúvanú hudbu.<br/>Spieva podľa svojich dispozícií intonačne čisto a rytmicky presne.<br/>Dodržiava základy spevacej hygieny.<br/>Vie reagovať pohybom na znejúcu hudbu, rytmizuje.<br/>Vie deklamovať riekanku.<br/>Je schopný reagovať telom na hudbu, vytvoriť jednoduchý rytmický sprievod.<br/>Žiak rozumie funkcii rytmu, vie vhodne použiť rytmické motívy.<br/>Uvedomuje si funkciu melodických línií.<br/>Pozná a vie použiť pri speve základné dynamické znamienka.<br/>Dokáže verbalizovať svoj hudobný zážitok.<br/>Vie rozlíšiť rôzne druhy tempa.<br/>Rozlišuje dur a mol harmóniu, chápe jej vplyv na charakter hud.skladby.</p> |
|---|---|--|---|



|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  | <p>Dokáže sluchom analyzovať zvuky, hud.nástroje, hlasy. Dokáže určiť hud.nástroj. Pozná rozdelenie nástrojov symfonického orchestra.</p> <p>Vie sa orientovať vo výrazových prostriedkoch hudby, vie ich určiť, analyzovať a verbalizovať.</p> <p>Pozná princíp gradácie v skladbe.</p> |
|--|--|--|--|

|                             |           |
|-----------------------------|-----------|
| <b>Ročník</b>               | siedmy    |
| <b>Časový rozsah výučby</b> |           |
| <i>iŠVP</i>                 | 1h/týždeň |
| <i>ŠkVP</i>                 | 0h/týždeň |

## 5. Učebné zdroje

- učebnice hudobnej výchovy :  
LANGSTEINOVÁ, E., FELIX B. : Hudobná výchova pre 7.ročník základnej školy.  
Bratislava: Mladé letá. 2011
- internetové stránky zamerané na hudbu
- CD- hudobné ukážky

## 6. Hodnotenie

### primerane veku:

#### a) priebeh vytvárania postojov:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov,

#### b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky
- orientácia v grafickom zázname jednoglasnej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobnodramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia,

#### c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej náuky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie,
- poznanie mien najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela, vedieť ich zaradiť do štýlových období



## 7. Obsah vzdelávania

| Tematický celok  | Téma                             | Obsahový štandard  | Výkonový štandard   |
|--|----------------------------------|--|---|
| <b>Moderná hudba – hudba 20. a 21. storočia</b><br><br><b>14 h</b> | Štyri prechádzky a štyri návraty | Hlasové činnosti ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom   | - hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra   |
|  | Moderná slovenská hudba          | deklamácia, artikulácia rozšírená hlasová technika<br>tóny, ruchy, zvuky, efekty<br>súčasné znenie rozličných rytmických modelov a celkov, napr. kánon, quodlibet, burdon, ostinato, spevanie v terciách, v sextách) | - spievať rytmicky a intonačne čisto v hlasovom rozsahu primeranom veku<br>- tvorivo pracovať s textom, rečou<br>- tvorivo pracovať s hlasom<br>- hlasom realizovať rytmické a melodické modely<br>- hlasom realizovať rytmickú polyfóniu<br>- ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasného spevu improvizovať a komponovať : melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomalbu k rôznym príbehom a situáciám, |
| <b>Hudobné štýly</b><br><br><b>19 h</b>                            | Džez                             |  |   |
|  | Šansón                           | Inštrumentálne činnosti improvizácia, elementárna kompozícia, metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie  | - správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát  |
|  | Folk                             |  | - hrať na tzv. klasickom jednom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji   |
|  | Rock and roll                    | Inštrumentálne činnosti elementárne hudobné nástroje hra na jednom tzv. klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)  | - dodržať správny spôsob hry na nástroji<br>- zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy,   |
|  | World music                      |  | piesne podľa notového zápisu, tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom)  |
|  | Opereta                          |  | - zaradiť hudobné nástroje do základnej klasifikácie<br>- vlastnoručne zhotoviť elementárne   |
|  | Kabaret                          | jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne elementárna  |   |

|  |                            |  |  |
|--|----------------------------|--|--|
|  | <p>Hudobní skladatelia</p> | <p>improvizácia,<br/>kompozícia<br/>Sachsova-Hornbostelova<br/>klasifikácia,<br/>nástrojové skupiny<br/>symfonického orchestra<br/>jednoduché modely<br/>idiofónov,<br/>membranofónov,<br/>chordofónov, aerofónov<br/>a<br/>mirlitónov z prírodných i<br/>odpadových materiálov,<br/>na<br/>ktorých možno<br/>demonštrovať<br/>konštrukčné princípy<br/>nástrojov i princípy<br/>vznikania zvuku v<br/>jednotlivých<br/>nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie<br/>hudby<br/>skladby slovenských a<br/>zahraničných hudobných<br/>skladateľov<br/>skladby svetových a<br/>slovenských skladateľov<br/>–<br/>reprezentantov<br/>jednotlivých štýlových<br/>období dejín hudby<br/>podľa voľného výberu<br/>učiteľa (bez<br/>chronologickej<br/>súvislosti)<br/>identifikačné znaky<br/>konkrétneho štýlového<br/>obdobia budovanie<br/>triednej databázy<br/>odpočutých skladieb<br/>aspoň tri štýlové obdobia<br/>návšteva koncertov a<br/>iných hudobných<br/>podujatí<br/>kritické myslenie, vkus,<br/>hodnoty stretnutia s<br/>umelcami domáceho</p> | <p>nástroje a použitie ich v hudobnom<br/>processe</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aktívne počúvať hudbu</li> <li>- pri počúvaní hudby rozpoznať<br/>charakteristické prvky konkrétneho<br/>štýlového obdobia dejín hudby</li> <li>- z počutej skladby odvodiť<br/>a slovne vyjadriť hudobné špecifiká<br/>konkrétneho štýlového obdobia</li> <li>- pri počúvaní hudby odlíšiť od seba<br/>dve rozličné štýlové obdobia<br/>vymenovať koncertné sály, výstavné<br/>a<br/>muzeálne priestory venované hudbe<br/>vo svojom regióne,</li> <li>- vymenovať niektorých významných<br/>umelcov a hudobné telesá vo<br/>svojom regióne</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pohybom reagovať na počutú hudbu</li> <li>- zapamätať si jednoduché<br/>choreografie,</li> <li>navrhnuť pohyb k hudbe</li> <li>- navrhnuť jednoduché choreografie</li> <li>- pohybovo improvizovať</li> <li>- podľa vlastných návrhov vytvárať</li> </ul> |
|--|----------------------------|--|--|



|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  | <p>regiónu</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti<br/> kultivovaný pohyb,<br/> držanie tela, koordinácia<br/> častí tela pohybové<br/> stváranie hudobno-<br/> vyjadrovacích<br/> prostriedkov hudby:<br/> pulz, metrum, rytmus,<br/> tempo melódia,<br/> harmónia, agogika,<br/> dynamika, farba,<br/> hudobná<br/> forma zmena pohybu v<br/> súlade so zmenou<br/> formotvorného prvku<br/> pohybová spontánnosť,<br/> uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické<br/> činnosti<br/> Hudobno-dramatické<br/> činnosti, tvorivá<br/> dramatika, integrácia s<br/> výtvarnou výchovou,<br/> literatúrou, príp.<br/> inými predmetmi<br/> integrácia s<br/> dejepisom</p> | <p>hudobno-dramatické celky,</p> <p>- tvorivou dramatikou zobrazovať<br/> charakteristické prvky konkrétneho<br/> štýlového a historického obdobia</p> |
|--|--|--|--|





|                             |           |
|-----------------------------|-----------|
| <b>Ročník</b>               | ôsmy      |
| <b>Časový rozsah výučby</b> |           |
| <b>iŠVP</b>                 | 1h/týždeň |
| <b>ŠkVP</b>                 | 0h/týždeň |

## 5. Učebné zdroje

- učebnice hudobnej výchovy :  
Učebnica HV pre 8.ročník ZŠ
- internetové stránky zamerané na hudbu
- CD- hudobné ukážky

## 6. Hodnotenie

### primerane veku:

#### a) priebeh vytvárania postojov:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov,

#### b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky
- orientácia v grafickom zázname jednohlasnej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobnodramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia,

#### c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej náuky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie,
- poznanie mien najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela, vedieť ich zaradiť do štýlových období

## 7. Obsah vzdelávania

| Tematický celok  | Téma  | Obsahový štandard   | Výkonový štandard  |
|--|---|---|--|
| <b>Zvuk a obraz jazyk umenia</b><br><br><b>11 h</b>  | Obraz v hudbe – hudba v obraze<br><br>Hľadanie výtvarných ekvivalentov v k hudobnému jazyku, formám a druhom a štýlom | Hlasové činnosti ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5 – 7<br><br>Inštrumentálne činnosti hra na elementárnych hudobných nástrojoch hra na klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) elementárna improvizácia, kompozícia vystúpenie pred obecnstvom (pred spolužiakmi, rodičmi) školské hudobné teleso, kapela (school band) | - spievať intonačne čisto,<br>- tvorivo pracovať s hlasom<br><br>- správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,<br>- hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji,<br>- podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu,<br>- tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),<br>- prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach, aktívne počúvať hudbu,                                    |
| <b>Vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v hudbe a výtvarnom umení</b><br><br><b>11h</b> | Štylizácia motívu a tvaru<br><br>Štýl výraz emócií hudbe  | Aktívne počúvanie hudby skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov soprán alt, tenor, bas, detský hlas, ženský zbor, mužský zbor, zmiešaný zbor, detský zbor nástroje relatívne bežne používané v stredoeurópskej kultúre: napr. flauta, hoboj, klarinet, fagot, trúbka, lesný roh, pozauna, tuba, husle, viola, violončelo, kontrabas, klavír, organ,  | - rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy,<br>-,rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i<br>Názvu klasické hudobné nástroje,<br>- rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, určiť ich názov, meno, autora, sluchom<br>- rozoznať a slovné vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. |



|   |  |   |  |
|---|--|---|--|
| <p><b>Multimédia</b><br/>– <b>pohyb</b><br/><b>a dej</b><br/><b>prostredníctvom obrazu</b><br/><b>a zvuku</b></p> | <p>Mentálny portrét ľudskej osobnosti v hudbe</p>                        | <p>gitara, harfa, cimbal, bežné bicie nástroje napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti), podľa triedneho zoznamu vypočutých diel z 5.–8. ročníka identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia notové záznamy skladieb pre sólo, pre rôzne komorné zoskupenia i ukážka jednoduchej partitúry pre orchester názvy štýlových období - gotika, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. storočia, súčasná hudba meno jedného skladateľa z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a žijúceho skladateľa</p> | <p>storočia,<br/>- rámcovo poznať periodizáciu dejín európskej hudby,<br/>- sledovať plynutie znejúcej hudby v notovom zázname,<br/>- orientovať sa v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku,<br/>- vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne i na Slovensku,<br/>- vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a Svetovej hudobnej kultúry</p> |
| <p><b>11 h</b></p>  | <p>Hudobné obdobia</p>   | <p>Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálne-výrazové charakteristiky hudby zmena pohybu v súlade so</p>  | <p>- pohybom reagovať na počutú hudbu,<br/>- zapamätať si jednoduché choreografie,<br/>- navrhnúť pohyb k hudbe,<br/>- navrhnúť hudbu k pohybu,<br/>- navrhnúť jednoduché choreografie,<br/>- pohybovo improvizovať<br/>- zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov</p>   |
|   | <p>Strihanie zvukov a zvukových záberov, montáž zvukov – elektroakus</p> |   |  |

|  |   |   |
|--|---|---|
| <p>tická hudba,<br/>počítačová hudba, strih zvuku a obrazu</p> | <p>zmenou formotvorného prvku<br/>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť, valčík, polka, tango, príp. niektoré ľudové párové tance</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti<br/>syntéza hlasových, inštrumentálnych, hudobno-pohybových a hudobno-vizuálnych činností<br/>kamera, mikrofón, zvukové reproduktory, počítač, projekcia<br/>kritické myslenie návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod.<br/>v profesionálnom divadle, alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p> | <p>- podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, príp. zhotoviť<br/>a spracovať videozáznam projektu,<br/>- diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte,<br/>- koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom</p> |
|--|---|---|

